

Київський національний університет будівництва і архітектури
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра права та публічного управління

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня
“магістр”

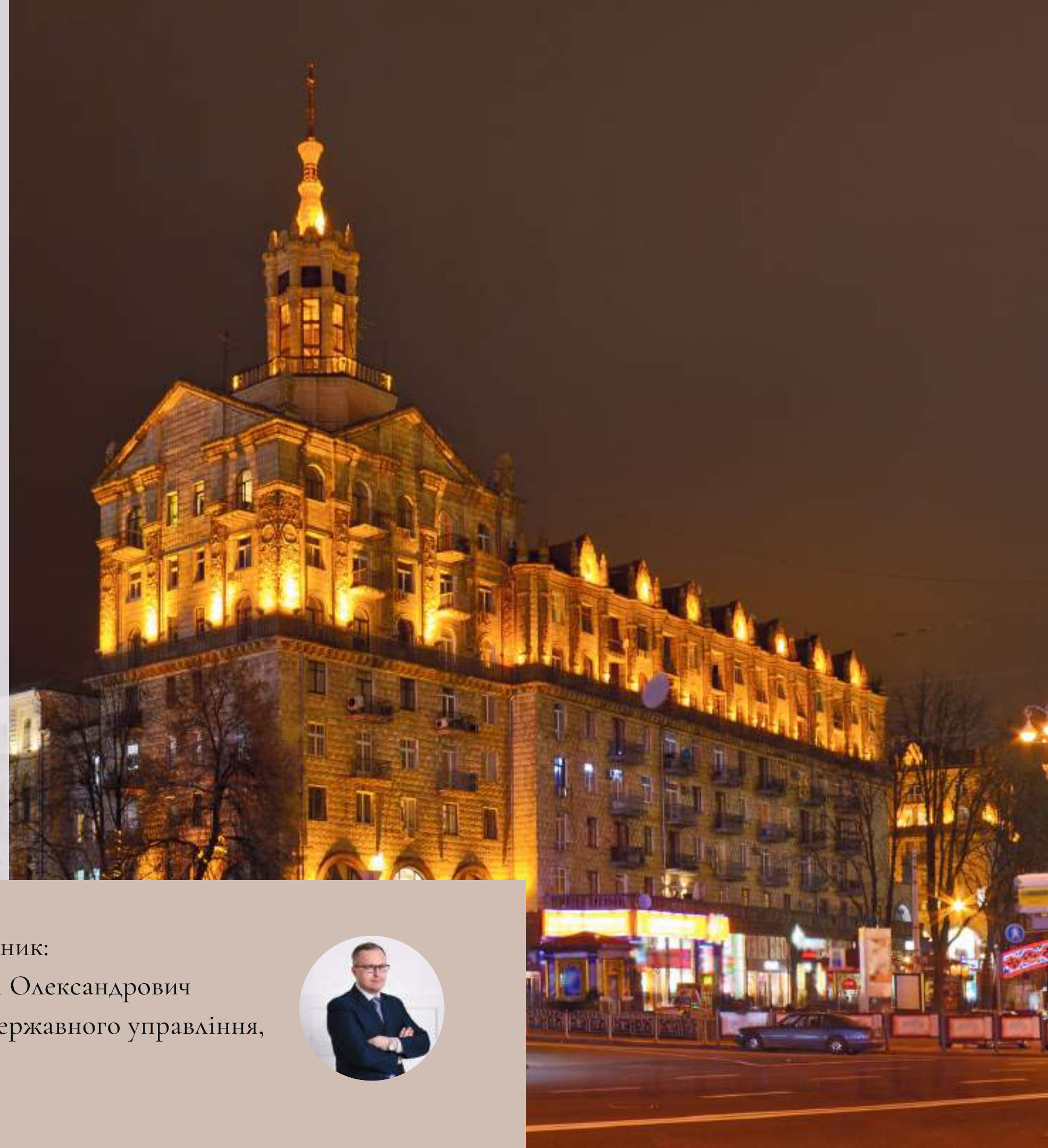
ТЕМА: “ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ФУНКЦІОНУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА РОЗВИТКУ
ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ЯК СУБ’ЄКТА
УПРАВЛІННЯ МІСТОБУДІВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ”

Київ 2025

Виконала: Омельчук Ангеліна Павлівна
Спеціальність: 281 «Публічне управління
та адміністрування»
Освітня програма: Державне управління
у сфері містобудівної діяльності
Група ПУАм-24

Науковий керівник:
Андреев Сергій Олександрович
доктор наук з державного управління,
професор

Актуальність теми: в умовах реформ, децентралізації та відбудови після війни роль Міністерства розвитку громад та територій України набуває стратегічного значення. Воно не лише формує нормативну базу, а й визначає просторову політику, забезпечує сталий розвиток громад та гармонійне містобудування.

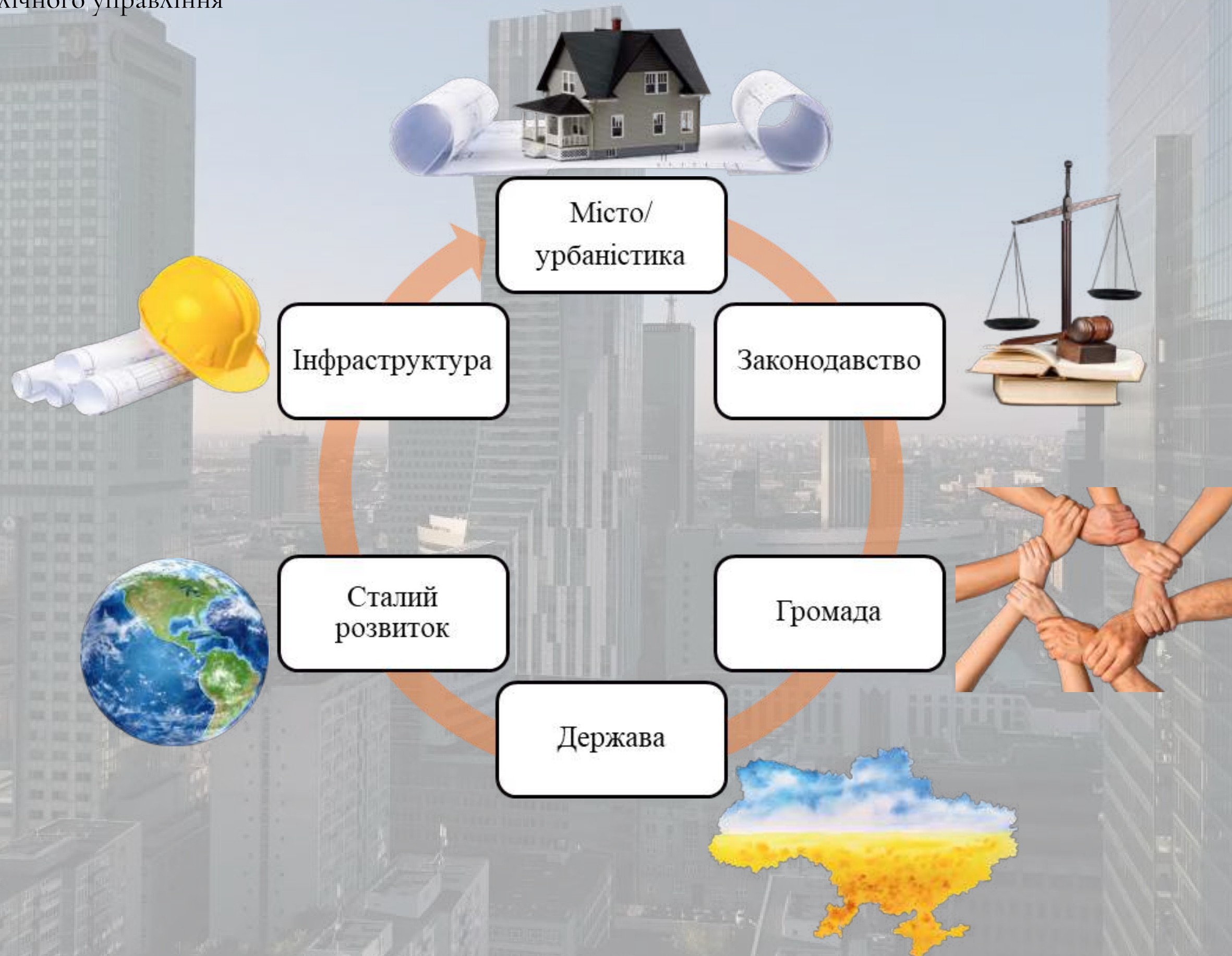
Метою дослідження: вивчення організаційно-правових засад функціонування Мінрозвитку та розробка пропозицій щодо їх удосконалення.

Основні завдання дослідження:

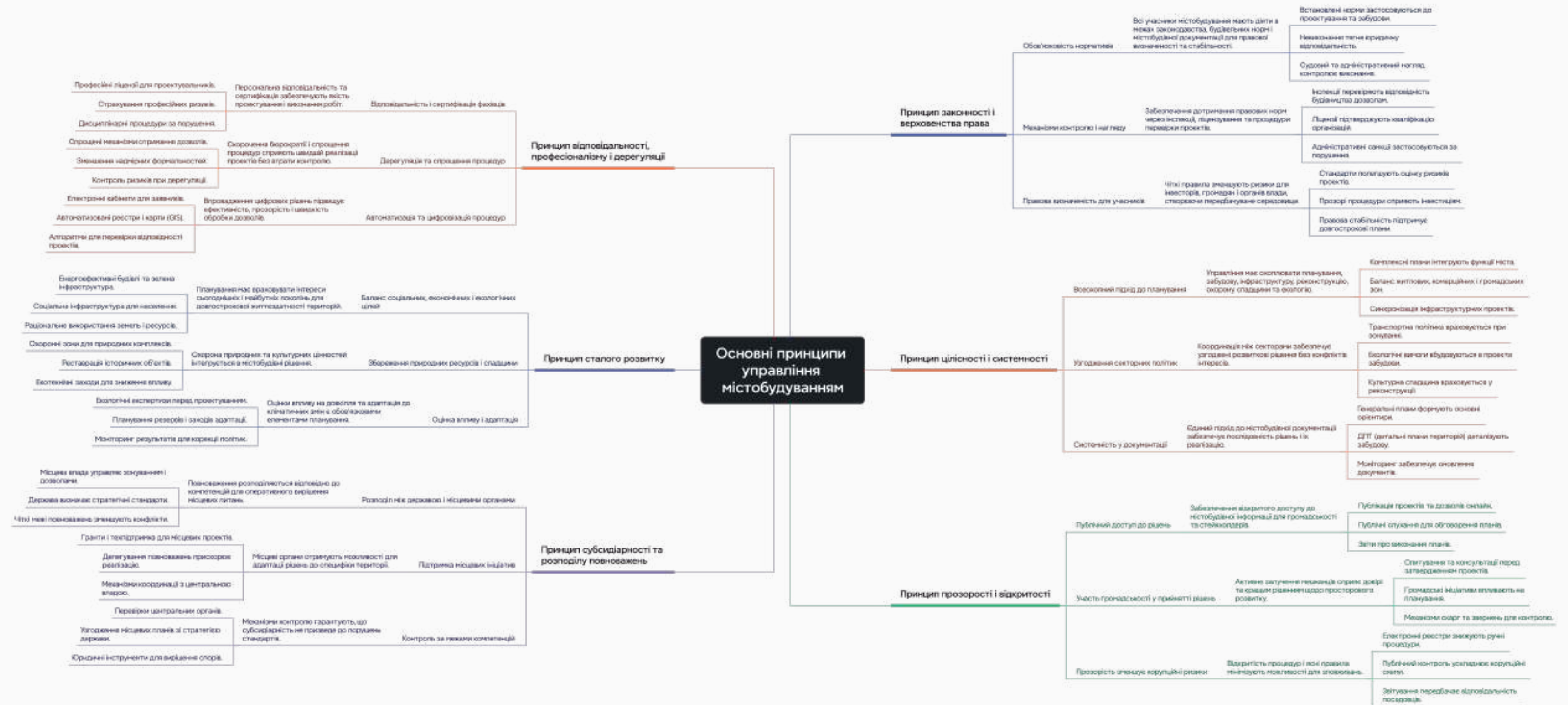
- Охарактеризувати теоретичні засади містобудівної діяльності.
- Проаналізувати нормативно-правову базу та її недоліки.
- Висвітлити історію формування Мінрозвитку.
- Розглянути організаційну структуру Міністерства.
- Обґрунтувати шляхи вдосконалення організаційно-правових засад його діяльності.

Об'єкт дослідження: Державне управління у сфері містобудівної діяльності.

Предмет дослідження: є організаційно-правові засади функціонування Мінрозвитку як суб'єкта управління містобудівною сферою.

1.2. Основні принципи управління містобудівною діяльністю

Основні принципи управління містобудуванням є основою для належного, прозорого та збалансованого розвитку територій і спрямовані на забезпечення сталого середовища проживання для населення

Роль державних органів у регулюванні містобудівної діяльності полягає у формуванні законодавчої бази, координації політики та забезпеченні балансу між суспільними, економічними й екологічними інтересами. Верховна Рада ухвалює закони та здійснює парламентський контроль, Кабінет Міністрів координує діяльність виконавчої влади та реалізує державні програми, місцеві адміністрації та органи самоврядування відповідають за практичне впровадження рішень на територіях. Центральну роль відіграє Міністерство розвитку громад та територій, яке формує стратегію просторового планування та житлово-комунальної політики, а його ключовими інституціями є Державна інспекція архітектури та містобудування, що здійснює контроль і цифровізацію процедур, та Агентство відновлення інфраструктури, яке реалізує проекти відбудови та створення нових житлових і громадських просторів. Спільна діяльність цих органів забезпечує гармонійний, безпечний і сучасний розвиток міст та регіонів України.

Історія формування системи державного управління у сфері містобудування в Україні нерозривно пов'язана з еволюцією держави та її соціально-економічними потребами.

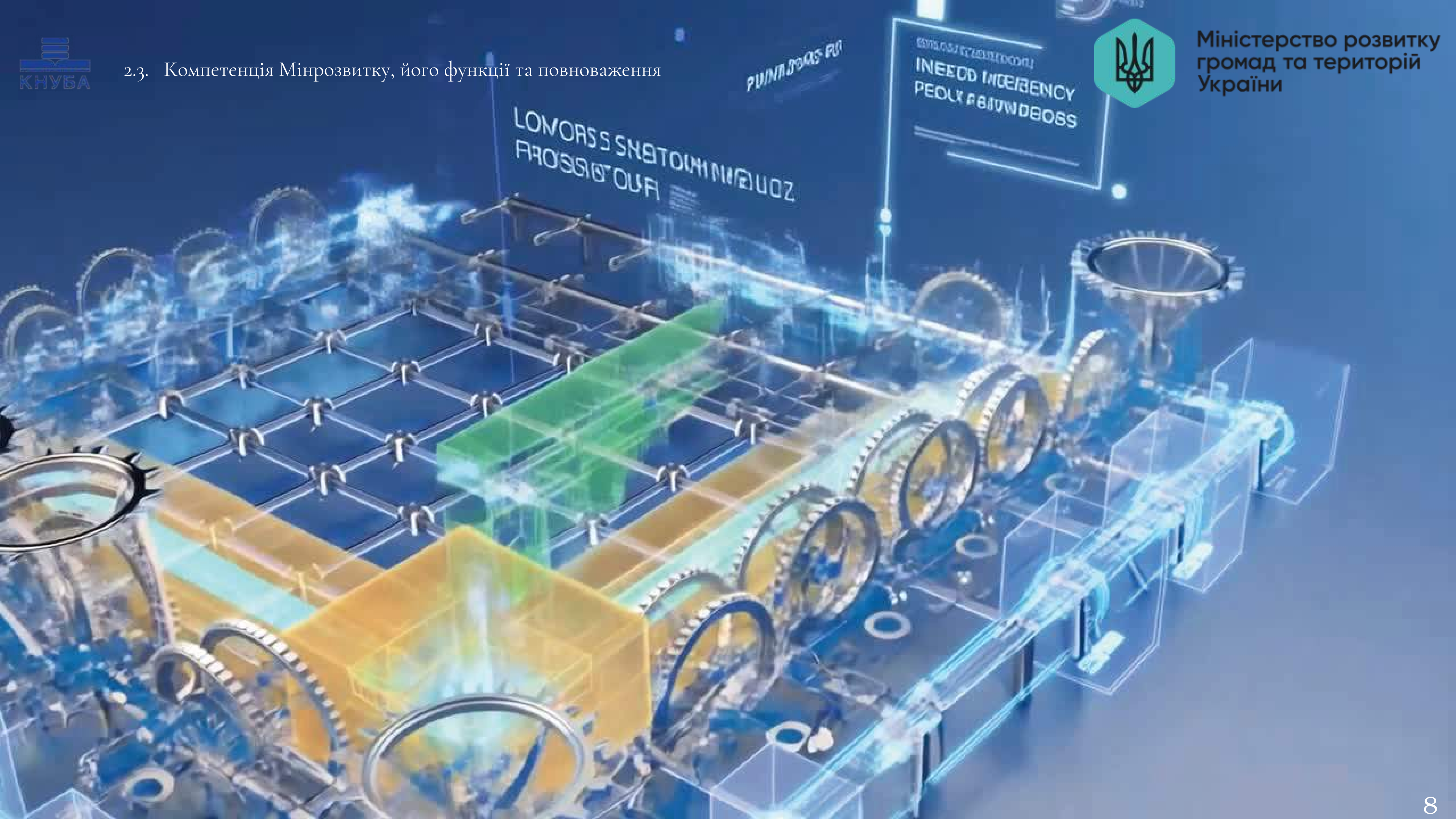
Система управління містобудуванням в Україні формувалася поетапно: від радянських профільних міністерств, які забезпечували централізоване планування та відновлення після Другої світової війни, до сучасного Міністерства розвитку громад та територій. Після незалежності відбувалася трансформація органів влади та законодавчої бази: створювалися нові міністерства, відбувалися їх поділи та злиття. У 2011 року утворено Мінрегіон, а у 2022–2024 роках проведено реформування та ребрендинг, що інтегрував функції розвитку територій, інфраструктури та містобудування.

Еволюція цієї системи відображає прагнення держави до ефективного управління, адаптації до сучасних викликів та впровадження європейських стандартів.

Міністерство розвитку громад та територій України виконує стратегічну роль у формуванні державної політики у сферах містобудування, інфраструктури, житлово-комунального господарства та регіонального розвитку. Його діяльність охоплює підтримку внутрішньо переміщених осіб, реінтеграцію деокупованих територій, цифровізацію процесів та забезпечення сталого розвитку громад. Водночас надмірна багатозадачність створює управлінські ризики, що потребують оптимізації структури та чіткого розподілу функцій.

Міністерство розвитку громад та територій України зазнало значної кількості реформ та змін у своїй структурі й назві. Такі трансформації відображали потребу адаптуватися до нових викликів у сфері регіонального розвитку, містобудування, житлово-комунального господарства та інфраструктури, а також оптимізувати державне управління (див. Додаток В). ці численні зміни свідчать про розвитку, прагнення підвищувати ефективності управління та відповідності сучасним потребам держави.

Аналіз представлених даних свідчить, що Міністерство розвитку громад та територій України (включно з попередніми структурами) має занадто розгалужений перелік обов'язків. Розширений функціонал включає не тільки розробку та впровадження державної політики в будівельній сфері, архітектурі, містобудуванні, комунальному господарстві, але й питання стандартизації, технічного регулювання, збереження пам'яток, галузевих реформ, контролю природних монополій, соціальної та екологічної сфери.

Концептуальні напрями реформи базуються на провідних світових практиках. Це засади Нового публічного управління, які орієнтують на ефективність і клієнтоорієнтованість державних послуг; концепція доброго врядування, що вимагає прозорості, підзвітності та участі громадськості; Цілі сталого розвитку, які інтегрують економічні, соціальні та екологічні аспекти; а також концепція “розумних міст”, що передбачає цифровізацію та використання інноваційних технологій для підвищення якості життя.

- Необхідність сучасної нормативної бази – прозорої, зрозумілої та дієвої.
- Проблеми чинного регулювання – фрагментарність, складні дозвільні процедури, корупційні ризики.
- Гармонізація законодавства – узгодження законів, постанов, будівельних норм і стандартів.
- Адаптація до стандартів ЄС – екологічна безпека, енергоефективність, просторове планування, сталий розвиток.
- Відмова від застарілих радянських норм – перехід на сучасні європейські стандарти.
- Цифровізація процесів – єдині електронні платформи для дозволів, кадастрів і реєстрів.
- Базові державні реєстри – ЄДРА (адреси), ЄДРБС (будівлі), ЄДРАТО (території).
- Моніторинг та аудит законодавства – регулярний аналіз, зворотний зв'язок, оновлення актів.
- Посилення контролю та відповідальності – фінансові санкції, адміністративні й кримінальні заходи.
- Підготовка кадрів – навчальні програми, тренінги, міжнародна підтримка.

3.3. Заходи щодо оптимізації компетенції та структури Міністерства, механізмів його взаємодії з іншими суб'єктами

- Перегляд компетенцій – чітке визначення меж відповідальності між підрозділами та посадовими особами.
- Раціональний розподіл завдань – уникнення дублювань, зменшення навантаження, прозорість процесів.
- Міжвідомча та міжрівнева взаємодія – ефективна співпраця з ЦОВВ, місцевою владою, бізнесом і громадськістю.
- Децентралізація повноважень – посилення спроможності центрального апарату та регіональних представництв.
- Внутрішній контроль і моніторинг – стандартизовані процедури оцінки результативності.
- Професіоналізація персоналу – безперервне навчання, оцінка компетенцій, мотивація.
- Цифрові інструменти – автоматизація процесів, обмін даними, прозорість управління.

Оптимізація діяльності Міністерства є ключовою умовою підвищення ефективності державного управління у сфері містобудування та розвитку територій. Організаційна структура має бути максимально адаптованою до реальних функціональних потреб, що виникають у процесі реалізації державної політики. Насамперед необхідно здійснити перегляд компетенцій та чітко визначити межі відповідальності між підрозділами й керівними посадами. Це дозволить уникнути дублювань, суперечностей та розпорошення ресурсів, а також забезпечить прозорість і оперативність управлінських процесів.

Важливим напрямом є налагодження ефективної взаємодії з іншими органами влади, місцевим самоврядуванням, бізнесом та громадянськістю. Скоординована співпраця сприятиме реалізації комплексної політики розвитку територій. Оптимізація також передбачає децентралізацію повноважень із одночасним посиленням інституційної спроможності центрального апарату та регіональних представництв. Необхідно впроваджувати прозорі процедури внутрішнього контролю, моніторингу й оцінювання результативності.

Для підвищення професіоналізму персоналу слід запровадити системи безперервного навчання, оцінювання компетенцій та мотивації. Важливим є розвиток організаційної культури, орієнтованої на відкритість, відповідальність і партнерство. Технологічний розвиток має стати ще одним пріоритетом: сучасні інформаційні системи та автоматизовані платформи забезпечать швидкий обмін даними, прозорість і ефективність управління.

Таким чином, оптимізація компетенцій та структури Мінрозвитку, поєднана з цифровізацією, децентралізацією та розвитком кадрового потенціалу, є необхідною умовою для формування сучасної, гнучкої та результативної системи управління у сфері містобудування та розвитку територій України.

Київський національний університет будівництва і архітектури
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра права та публічного управління

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Київ 2025

Виконала: Омельчук Ангеліна Павлівна
Спеціальність: 281 «Публічне управління
та адміністрування»
Освітня програма: Державне управління
у сфері містобудівної діяльності
Група ПУАм-24

Науковий керівник:
Андреев Сергій Олександрович
доктор наук з державного управління,
професор

